

محل فعلی کتابخانه طبقه زیرزمین ساختمان اختیاریه مرکز است.

مجموعه

در حال حاضر حدوداً ۶۵۰۰ عنوان کتاب در کتابخانه موجود است که تا پایان سال ۱۳۷۱ باید به حدود ۱۰۰۰۰ عنوان برسد. از آن پس رشد سالانه حدوداً ۲۰۰۰ جلد برای کتب پیش‌بینی می‌شود.

تعداد نشریات ادواری جاری مرکز بالغ بر ۳۰۰ عنوان است. شماره‌های پیشین اغلب این مجلات با برنامه زمان‌بندی شده‌ای در دست تهیه‌اند. در پاره‌ای موارد مجموعه‌های کاملی از بدو انتشار خریداری خواهد شد و تعداد قابل ملاحظه‌ای از شماره‌های قدیمتر این مجلات به شکل میکروفیلم در اختیار استفاده‌کنندگان قرار خواهد گرفت.

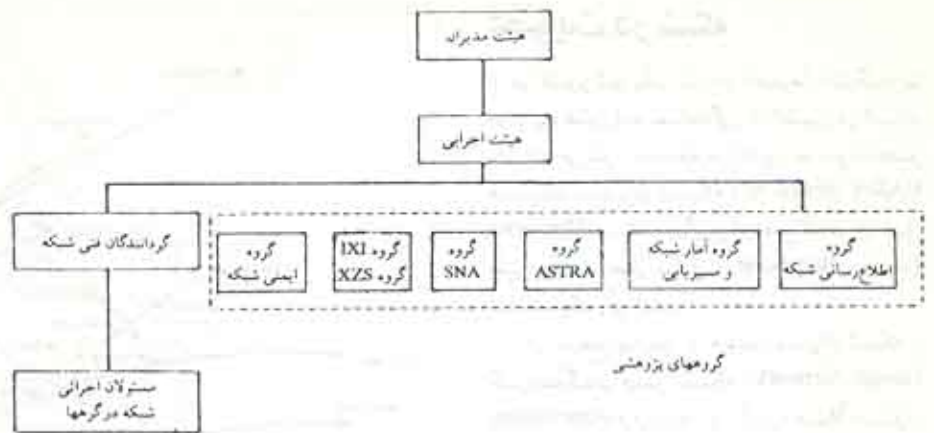
با ابداع دستگاه CD-Rom و دیسکهای فشرده که در هریک از آنها می‌توان مقدار عظیمی از متون عادی را جای داد، امکان استفاده از مراجع برحجم به قیمت نازلتر و بکار گرفتن فضای کمتری از کتابخانه‌ها پدید آمده است. مرکز در آینده نزدیک از این تجهیزات بهره‌گیری خواهد کرد.

خدمات

پژوهشگران و دانشجویان سطوح پیشرفته مقیم تهران در رشته‌های ریاضی و فیزیک می‌توانند با تأیید کسبته کتاب مرکز به عضویت کتابخانه درآیند و از امکانات امانت‌گیری آن استفاده کنند. به‌علاوه استفاده از کتب و مراجع مرکز در محل برای کلیه علاقمندان آزاد است. همچنین امکانات «امانت بین کتابخانه‌های» برای کسانی که در کتابخانه‌های دانشگاهها و مؤسسات پژوهشی دیگر عضویت دارند موجود است. برای پژوهشگران مقیم سایر شهرستانها امکانات جهت تکثیر مقالات مورد نظر که در مرکز موجود باشند پدید آمده است. ساعات کار کتابخانه از ۸ صبح تا ۴ بعدازظهر (پنجشنبه‌ها ۸ تا ۲ بعداز ظهر) به استثنای جمعه‌ها و روزهای تعطیل رسمی است.

کامپیوتری شدن کتابخانه

بخش سفارشها و بخش فهرست‌نویسی کتابخانه تدریجاً با بهره‌گیری از نرم‌افزار CDS/ISIS یونسکو به صورت کامپیوتری عمل می‌کنند. همچنین نرم‌افزارهایی برای استفاده در بخش امانات تهیه شده است و در آینده نزدیک مراجعه‌کنندگان خواهند توانست با استفاده از ترمینالهایی که قرار است در محل کتابخانه نصب شوند اطلاعات مورد نظر خود در مورد مجموعه کتابخانه را به سرعت و دقت کسب کنند.

شکل ۲. ساختار تشکیلات اداری EARN.

به عنوان نمایندگان پژوهشی کشور در گروه‌های مختلف مأمور می‌کند. شکل ۲ ساختار تشکیلات شبکه را نمایش می‌دهد.

مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات به نمایندگی از ایران در شبکه آموزشی-پژوهشی عضویت دارد.

وضعیت اتصال ایران به شبکه

در حال حاضر ارتباط ایران با شبکه، موقتاً با استفاده از یک دستگاه کامپیوتر 80386 متصل به مودم روی خط شماره‌گیری برقرار شده است. این کامپیوتر به صورت پایانه (terminal) کامپیوتر IBM 3084 دانشگاه ایتس در انریش تحت سیستم VM عمل می‌کند. این مرحله از راه اندازی ارتباط با شبکه، به منزله فاز صفر است، و استفاده از شبکه تقریباً منحصر است به مبادله پست الکترونیکی برای اعضای هیئت علمی و پژوهشگران مرتبط با مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات. از نظر فنی دو مرحله اصلی دیگر در پیش است.

۱. راه‌اندازی گروه اصلی ایران. در این مرحله باید یک دستگاه کامپیوتر Micro VAX 3100 با حداقل ۵ پایانه در مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات نصب گردد، و نرم‌افزارهای ارتباطاتی لایه‌های مختلف روی آن پیاده‌سازی شود تا سیستم بتواند از طریق یک خط مختار ایرانی استیجاری مستقلاً به یک گروه اصلی در شبکه اتصال یابد. تجهیزات لازم برای اجرای این مرحله تماماً خریداری شده و بخش عمده آنها به مرکز رسیده است. امید می‌رود که تا پایان خرداد ۱۳۷۱ این مرحله به‌طور کامل به نتیجه برسد. بهره‌برداری سایر دانشگاهها و مراکز پژوهشی کشور از شبکه، متوسط خواهد بود به اتصال آنها از طریق خط تلفن به کامپیوتر نصب شده در مرکز. در این حالت، هر

استفاده‌کننده خارج از مرکز یک پایانه گروه اصلی محسوب خواهد شد.

۲. گسترش شبکه در دانشگاهها و مراکز پژوهشی

کشور. در درازمدت لازم خواهد بود که تعداد گروه‌های شبکه در کشور افزایش یابد، و مراکز علمی مستقلاً با شبکه مرتبط باشند. در این مرحله هر گروه باید تجهیزات سخت‌افزاری و نرم‌افزاری لازم جهت مسیریابی و کنترل پایانه‌های متعدد را تهیه و به کامپیوتری از رده متوسط به بالا منظم سازد. اجرای این مرحله در کشور، نیاز به برنامه‌ریزی کلان و همکاری نزدیک متخصصان مختبرات و کامپیوتر در طراحی ساختار و سیاستگذاری اداره شبکه علمی سرتاسری خواهد داشت.

واحد کامپیوتر مرکز تحقیقات فیزیک نظری و ریاضیات، جزوهای در دست تهیه دارد که در آن به تفصیل بیشتر درباره جزئیات فنی و اجرایی شبکه سخن رفته است. به‌زودی نسخه‌ای از این جزوه برای سازمانهای علمی کشور ارسال خواهد شد، و از نمایندگان سازمانهای علمی علاقه‌مند جهت آشنایی بیشتر دعوت به عمل خواهد آمد.

خبرهایی از کتابخانه مرکز

از آنجا که کتب و مجلات روزآمد از مهمترین ابزارهای کار پژوهشی نظری هستند، از آغاز تأسیس مرکز، ایجاد یک کتابخانه مجهز از اولویت خاصی بهره‌مند بوده است. کار تأسیس کتابخانه هم‌زمان با تأسیس مرکز در سال ۱۳۶۸ آغاز شد و کتابخانه رسماً در زمستان ۱۳۷۰ شروع به کار کرد.